

Zdravlje djece i mladih

Iako je grad Šibenik tek na početku svog razvojnog puta i relativno je novi član Hrvatske mreže zdravih gradova, nismo željeli propustiti sudjelovanje u ovako važnom događaju koji je obilježio cijelu 2008. godinu i to sa 12 različitih i podjednako važnih tema za svaki mjesec. Kako smatramo da su sve teme pomno odabrane i u njih pretočeni svi vodeći javnozdravstveni problemi, bilo je zaista teško odabrati samo jednu koja će biti od najvećeg značenja upravo za naš grad i županiju. Kako grad Šibenik do sada nije napravio sliku zdravlja i nema ustanovljene prioritete zdravstvene probleme, naša odluka bila je još teža. Jedan od razloga zbog kojeg smo se odlučili upravo za ovu temu je imidž našeg grada, koji se već punih 48 godina usko povezuje s pojmom djece i mladih i to ponajviše u mjesecima lipnju i srpnju, kada kao grad domaćin Međunarodnog dječjeg festivala postaje Grad djece svijeta. Iz istog smo razloga

smatrali da bi baš kroz temu »Zdravlje djece i mladih« uspjeli barem dijelom rasvijetliti nepoznanicu koju našim sugrađanima predstavlja pojam Zdravi grad. Posao nije bio lagan, ali velika pomoć i smjernica su nam bili temelji koje je postavila naša županija (slika zdravlja, zdravstveni prioriteti, strateški plan). Županija Šibensko-kninska, zajedno s kojom smo prihvatili nositi ovu temu mjeseca ožujka svoju Sliku zdravlja donijela je još u listopadu 2007. godine, a među prioritarnim problemima za zdravlje mladih našlo se rano eksperimentiranje sa drogama, rano pijenje mladih, rizično spolno ponašanje i velika smrtnost mladih u prometnim nesrećama. U planiranju medijske kampanje nastojali smo obuhvatiti sve navedene, ali i mnoge druge probleme, kao i sve dobne skupine djece počevši od onih tek začelih tj. njihovih roditelja, pa sve do adolescenata. Svjedoci smo sve češćeg neprilagođenog ponašanja u toj populaciji, koja se očituje i

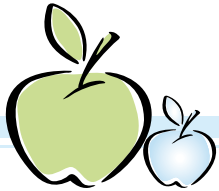
kroz konzumiranje legalnih i nelegalnih droga, a posebno prekomjerno konzumiranje alkohola. Živimo u vremenu gdje su djeca i mladi u rastu i sazrijevanju opterećeni brojnim rizicima, a obitelj i postojeće institucije odgoja i obrazovanja ne uspijevaju kvalitetno odgovoriti na specifične potrebe razvoja djece i mladih. Prihvaćanjem ove teme, željeli smo između ostaloga i osvijestiti javnost, tj. naše sugrađane, o problemima današnjice kojih nisu pošteđeni ni naši mladi i učiniti prvi, ali vrlo važan korak u jačanju izravne suradnje kako sa zdravstvenim i građanskim udrugama tako i u jačanju zajednice u kojoj će sami stanovnici sudjelovati u stvaranju preduvjeta za kvalitetnije zdravlje svojih najmlađih sugrađana.

Šibenik – zdravi grad i Šibensko-kninska – Zdrava županija, kao nositelji teme mjeseca ožujka »Zdravlje djece i mladih«, osim ostalih zajedničkih promotivnih materijala, u svrhu kampanje su izradili prikladnu brošuru koja je sadržavala vrlo iscrpan program za sve aktivnosti u mjesecu ožujku. Zdravi grad i županija, vodeći se za svojim osnovnim načelima, u organizaciju ovih manifestacija uključili su mnoge pojedince, udruge i ustanove da bi pokazali kako se zajedničkim snagama i djelovanjem može učiniti nešto zaista pozitivno i korisno, kako za vlastito tako i za zdravlje šire zajednice. Jedan od važnijih, ali na kraju ostvarenih ciljeva kampanje bio je i da se ovaj projekt popularizira među našim sugrađanima, a naročito među djecom i mladima.

Dramska scena Virko Šibenskog kazališta je s dvije predstave dala značajan doprinos kampanji. »Pjesme, duge i kišobrani« odigrana je 19. ožujka, u povodu Svjetskog dana kazališta za djecu i mlade, u izvedbi Dječjeg dramskog ansambla, a »Srećković« 27. ožujka, u povodu Svjetskog dana kazališta, u izvedbi Dramskog ansambla Virko za srednjoškolce.

Gradski vrtići Šibenik pripremili su ciklus predavanja za roditelje djece vrtićke dobi. Predavanja su održali eminentni stručnjaci, a teme su bile vezane uz tjelesno i mentalno zdravlje djece: O temi »Dijete i baština« govorila je prof. Zdenka Bilušić, o »Zdravlju obitelji« mr. sc. Gina Lugović, o »Pretilost u dječjoj dobi« dr. Jasminka Obratov-Jakšić, a o »Sportu u ranom djetinjstvu« prof. Zlatko Jurić.

Poseban doprinos ovom projektu dala je i slikovnica koju su izdali Gradski vrtići Šibenik. Tema ove edukativne slikovnice je dijete u prometu. Osnovna svrha slikovnice je da vrtić, kao odgojno-obrazovna ustanova, iskoristi sve raspoložive mogućnosti, kako bi pridonio podizanju razine sigurnosti djece uopće, a posebno u prometu. Slikovnica

»Za male pješake i buduće vozače« rezultat je zajedničkog rada djece, odgojiteljica, voditeljica vrtića, pedagoginje kao i roditelja djece iz DV »Šibenski tići«. Slikovnicu su predstavili djeca polaznici vrtića, odgajatelji, roditelji, djelatnici PP Šibenik te pisac stihova Aljoša Vuković i izdavač Marko Reljanović.

U Gradskoj knjižnici »Juraj Šižgorić« Centar za vizualnu kulturu postavio je izložbu Hommage Faustu Vrančiću »Strojevi za održavanje okoliša«, te proveo likovnu radionicu za djecu i mlade u trajanju od pet dana i predstavljanje likovnih radova sudionika radionice. Obilježen je i 21. ožujka, Svjetski dan lutkarstva.

Društvo Naša djeca održalo je veliki broj aktivnosti koje su uključivale zavidan broj djece i mladih svih uzrasta. Među njima su bili i Parlaonica o temi »Pušenje na javnom mjestu – da ili ne?«, u kojoj su sudjelovali učenici Gimnazije Antuna Vrančića i Ekonomske škole iz Šibenika, uz gostovanje osoba iz javnog života grada (dr. Suzi Vata-vuk, ravnateljica Zavoda za javno zdravstvo, Ivan Tomelj, košarkaš KK Šibenik, prof. Katica Juričev, Pero Mioč, prof. i režiser), te veliki cross »Slušajte svoje srce – učinite ga zdravim, otvorenim i sretnim«, održan 16. ožujka, na samu Cvjetnicu. U crossu je sudjelovalo oko 200 učenika od 4. do 8. razreda osnovne škole, a najbolji su nagrađeni medaljama koje su im uručili prvotimci NK Šibenik, Ante Kulušić, Ante Bulat i Hrvoje Slavica, dok je direktor kluba Marko Karađole uručio pehar pobjedničkoj školi OŠ Jurja Dalmatinca.

Humanitarna akcija »Prijatelj prijatelju«, prodaja uskršnjih pisanica i likovnih radova djece iz radionice Centra za vizualnu kulturu djece i mladih te Centra za odgoj i obrazovanje Šubičevac okupila je u trodnevnoj prodaji mnogobrojne poznate Šibenčane iz političkog, sportskog i estradnog života grada, zajedno sa štíćenicima Centra i djecom gradskih osnovnih škola. Odaziv građana bio je velik, a sav prihod od prodaje namijenjen je Centru za odgoj i obrazovanje Šubičevac.

Dr. Jozefina Škarica, spec. obiteljske medicine i voditeljica Caritasovog savjetovališta za brak i obitelj održala je trodnevni ciklus predavanja za mlade bračne parove i one koji to tek namjeravaju postati. Kroz to kratko vrijeme uspjela se dotaknuti svih tema vezanih za brak i obitelj, potrebe, osjećaje i ponašanje muškarca i žene, te planiranje i rani odgoj djece. Također je održala vrlo zanimljivo predavanje za roditelje o temi »Ljubav i postavljanje granica« u do zadnjeg mjesta ispunjenoj dvorani Gradske knjižnice »Juraj Šižgorić«.

Hrvatsko katoličko društvo medicinskih sestara i tehničara Šibenik je u suradnji sa Medicinskom i kemijskom školom Šibenik organiziralo humanitarnu akciju darivanja

štíćenika Centra za odgoj i obrazovanje Matilina u Bratskom Dolcu. Učenici Medicinske i kemijske škole vrijedno su prikupili odjeću, obuću, nakit i razne druge potrebne predmete, Gradski tim za Zdravi grad Šibenik poklonio je 50 uskršnjih pogača, a članice Društva štíćenicima su tijekom jutarnjeg posjeta izmjerile vrijednosti glukoze i kolesterola u krvi, krvni tlak te visinu i težinu, u svrhu prevencije kroničnih oboljenja.

Udruga Sv. Bartolomej iz Knina organizirala je Okrugli stol o temi »Obrazovanje djece sa smetnjama u razvoju u redovnom sustavu obrazovanja«, koji je održan u OŠ Domovinske zahvalnosti u Kninu. Doneseno je više zaključaka kako djeci s teškoćama omogućiti što bolju integraciju u lokalnu zajednicu kroz obrazovni proces. Svi sudionici su se složili da je neophodno na nivou Grada oformiti jednu komisiju koju bi sačinjavali stručnjaci različitih specijalnosti, kako bi se olakšalo djeci i nastavnicima, kao i ostalim sudionicima u obrazovnom procesu. Djeci s poteškoćama potrebno je omogućiti obrazovanje prema njihovim mogućnostima, a ne prema određenim standardima za većinu.

Savez sportova Grada Šibenika i Javna ustanova Sportski objekti organizirali su Otvoreno prvenstvo grada u plivanju za djecu osnovnih škola, koje je održano na zatvorenom plivalištu bazena u Crnici. Natjecanju je pristupilo 170 učenika iz sedam gradskih osnovnih škola, a plivalo se u četiri kategorije i pet disciplina. Plivanje je sport koji je najprimjereniji djeci, stoga smo organizacijom ovog natjecanja u sklopu kampanje željeli ukazati na korisnost plivanja, ali i svih ostalih tjelesnih aktivnosti. Život i rad u suvremenom društvu prate razne negativne posljedice pa se takve promjene odražavaju i na život djece, a posebno njihovog zdravlja, stoga nije ni čudo što upravo očuvanje tjelesnog i mentalnog zdravlja postaje imperativ vremena u kojem žive.

Gradska uprava Grada Vodice organizirala je Okrugli stol o temi »Stradanje mladih u prometu«, održan u prostorijama Gradske uprave Vodice. Tema je obrađena kao jedan od prioritarnih problema Šibensko-kninske županije. Gosti okruglog stola su bili pročelnici Upravnih odjela za društvene djelatnosti, zdravstvo i socijalnu skrb Grada

i Županije, specijalisti obiteljske medicine, djelatnici MUP-a te predstavnici ugostitelja. Cilj je bio upoznati predstavnike lokalne uprave i samouprave s problemima i mogućnostima suradnje u zajednici koji bi omogućili smanjivanje rizika stradanja, naročito u ljetnim mjesecima. Aktivnosti koje treba poduzeti su organizacija prijevoza do noćnih klubova u turističkoj sezoni, te povećanje broja osoba koje koriste javni prijevoz nakon cijelonoćnih zabava; povećanje kontrole na cestama i povećanje brzine i efikasnost Hitne medicinske pomoći.

Mjesec ožujak označio je početak vrlo važnih oblika suradnje za koje smo sigurni da će se nakon ovih prvih pozitivnih rezultata nastaviti i u budućnosti, te da će veliki dio udruga, ustanova i pojedinaca postati stalni suradnici na projektu Šibenik – Zdravi grad. Kampanja je bila koncipirana na način da svaki mjesec drugi grad i/ili županija preuzimaju koordinaciju teme mjeseca, a takvim štafetnim preuzimanjem poslova uspjelo se u kampanju uključiti sve zdrave gradove i županije i ostvariti aktivnu suradnju među njima. U mjesecu ožujku osim Grada Šibenika i Šibensko-kninske županije u kampanju su se uključili i mnogi drugi gradovi koji na temi zdravlja djece i mladih rade sustavno i kontinuirano. Tako možemo istaknuti Grad Split, koji je mjesec ožujak obogatio događanjima poput tribina i radionica o pravima djece, posjeta dječjim vrtićima, predavanjima o temama tjelesnog i mentalnog zdravlja djece te okruglim stolom o zdravoj prehrani i o prehrani bolesnika oboljelih od šećerne bolesti. Ništa manje vrijedna nije bila ni ekipa iz tima Pula – Zdravi grad koja je organizirala predavanja na temu prevencije raka dojke i spolno prenosivih bolesti kod mladih, te vrlo korisne radionice o sigurnosti mladih u prometu i sigurnoj vožnji biciklom. Ne smijemo izostaviti ni ostale, poput Zagreba, Poreča, Buzeta, Krapinsko-zagorske županije i mnogih drugih, koji su dali veliki doprinos obilježavanju teme mjeseca, prepoznajući zdravlje djece i mladih kao jedan od svojih prioriteta.

Nikolina Kosor,
koordinatorka medijske kampanje,
Medicinska i kemijska škola, Šibenik
ninakosor@net.hr

